

Inleiding

De laatste alinea van artikel 8, §2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (zoals ingevoerd bij de wet van 8 januari 2012 die betrekking heeft op de wijzigingen van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en die de Europese richtlijn van 13 juli 2009 (Richtlijn 2009/72/EG) omzet, brengt voor de transmissienetbeheerder, in zijn hoedanigheid als belangrijke marktfacilitator, de verplichting met zich om *“nalevingsregels op te stellen met de genomen maatregelen die ertoe strekken ook discriminerend gedrag uit te sluiten en er zorg voor te dragen dat er adequaat toezicht wordt gehouden op de toepassing ervan. Deze regels bevatten de specifieke verplichtingen die aan het personeel worden opgelegd ter verwezenlijking van die doelstellingen. Een persoon die verantwoordelijk is voor de opvolging van de nalevingsregels bij de netbeheerder stelt jaarlijks voor de commissie een verslag op met daarin de beschrijving van de genomen maatregelen. Dit verslag wordt door de netbeheerder gepubliceerd.”*

Het verbintenissenprogramma van Elia werd op 21 december 2007 goedgekeurd door het Corporate Governance Comité van de Raad van Bestuur van Elia System Operator en bij uitbreiding op het niveau van de volledige economische entiteit Elia.

De algemene verbintenis van niet-discriminatie, zoals bedoeld in de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en in de Europese Richtlijn van 13 juli 2009, omvat verschillende principes:

- het principe van vertrouwelijkheid;
- het principe van transparantie;
- en het principe van niet-discriminatie.

Deze nota “verslag van de Compliance Officer 2018” beschrijft de ontwikkelingen in de loop van 2018.

1. Vertrouwelijkheid

Elia respecteert de confidentialiteitsverplichtingen die haar door de wet worden opgelegd. Ook gedurende 2018 werd toegekeken op de correcte implementatie en toepassing, en werden een aantal acties ontwikkeld om dit nog te versterken.

In het kader van de **nieuwe GDPR-wetgeving**, werden op een projectmatige wijze alle informatieprocessen en informatiebronnen geïnventariseerd. De data-objecten met persoonsgegevens werden opgelijst in een dataregister en geëvalueerd op compliance met de nieuwe wetgeving. Een aantal bijkomende maatregelen werden genomen teneinde deze persoonsgegevens confidentieel te verwerken en maximaal conform deze nieuwe wetgeving te beschermen. Hierdoor werd het algemene kader van gegevensverwerking en vertrouwelijke behandeling van data binnen Elia nogmaals versterkt.

Een belangrijk terugkerend onderdeel in het handhaven van de confidentialiteit van kritische data, is het **verder uitbouwen van de robuustheid en de beveiliging en bescherming van onze IT- en netwerksystemen**. Een aantal concrete maatregelen uit 2018 in dit domein:

- Maandelijks is er uitvoering van een externe scan van Elia’s externe perimeter (Elia’s publieke IP-adressen) teneinde de eventuele kwetsbaarheden van de internetapplicaties m.b.t. mogelijke cyber-risico’s te evalueren.
- In 2018 was er externe review, gecoördineerd door Interne Audit, naar de werking van IT security en toepassing van de security concepten in het serverteam, enduser devices team en netwerk team.
- Er is een project geïmplementeerd om de GDPR toe te passen en de nodige initiatieven werden genomen om een nog betere bescherming van persoonlijke data in te richten, conform dit nieuwe wettelijke kader.

In een ruimere context werden volgende **security maatregelen uitgewerkt om de Elia assets, sites en posten**, waar ook confidentiële informatie aanwezig is, **verder fysisch te beveiligen**:

- In lijn met de nieuwe beveiligingspolitiek voerde het security departement in samenspraak met de diverse betrokken interne en externe partners een specifieke analyse uit inzake de categorisering van alle hoogspanningsposten. Hierbij werd een limitatieve lijst opgesteld van alle strategische en sensitieve posten. Het beveiligingsconcept van beide categorieën genoot naar aanleiding van een proof of concept in 2018 een positieve evaluatie.
- In conformiteit met de wetgeving inzake kritieke infrastructuur (EPCIP-directive) genoten alle kritieke infrastructuren een doorgedreven screening en risicoanalyse. De resultaten werden per kritieke infrastructuur opgenomen in een specifiek BeveiligingsPlan van de Exploitant (BPE). Deze werden in 2018 officieel betekend ten behoeve van de betrokken overheidsdiensten.
- In 2018 werd het raamcontract met betrekking tot electronic security goedgekeurd en ondertekend. Hierdoor beschikt Elia over de garantie inzake de effectieve en efficiënte uitvoering van haar security strategie.
- De operationele activiteiten van security agenten (bv. receptiefuncties) werden gecentraliseerd en resulteren vanaf 2018 onder de bevoegdheid van het security departement. Dit teneinde te waken over de (nationale) uniformiteit inzake dienstverlening en te streven naar een optimalisatie van de organisatorische opvolging.
- De bijzondere focus op innovatie vanaf 2018 dient Elia in staat te stellen om een antwoord te bieden op nieuwe (toekomstige) security uitdagingen en de gewijzigde modus operandi van daders van strafbare feiten. Na analyse werd een specifieke derogatie uitgewerkt inzake de inzet van drones die buiten het gezichtsveld patrouilles op hoogspanningslijnen kunnen uitvoeren. De eerste testvluchten zijn gepland in 2019 mits goedkeuring van de derogatie.
- De hoogspanningsposten die van specifiek belang zijn inzake de import van elektriciteit (na het uitvallen van enkele nucleaire centrales) werden voorzien van bijzondere operationele security maatregelen. Deze betreffen in hoofdzaak de invoering van periodieke patrouilles, dit zowel door de openbare ordediensten, privébewakingsdiensten als Elia personeel.
- In het kader van incidentmanagement werden diverse overlegplatformen uitgewerkt met diverse politiediensten (zowel lokaal als federaal) om zowel pro- als reactief te voorzien in de nodige security maatregelen.

2. Transparantie

2.1. Rapporterings- en transparantie-activiteiten

Elia blijft erop toezien dat **al onze rapporterings- en transparantieactiviteiten in overeenstemming zijn met alle toepasselijke wetgeving**. In het kader van de implementatie van de netwerpcodes van de Europese Commissie (laatst gepubliceerd op 28/11/2017) zorgt Elia ook voor de correcte implementatie van alle nieuwe transparantieverplichtingen.

De inspanningen die Elia levert op het vlak van transparantie zijn het resultaat van uiteenlopende ontwikkelingen die zich op verschillende niveaus hebben voorgedaan. In dit deel komen 4 ontwikkelingen aan bod die een impact hebben gehad op de prioriteiten die Elia op het vlak van transparantie in de loop van 2018 heeft vooropgesteld. Deze ontwikkelingen zijn: 1) het toenemend belang van de samenwerking van Elia aan Europese initiatieven; 2) het gevolg dat wordt gegeven aan verzoeken van de regulator; 3) de interne aanpassingen die werden doorgevoerd zodat de organisatie de kwaliteit van de gegevens kan verbeteren; en 4) continue bewaking om te reageren op elke feedback die we krijgen van onze stakeholders over de transparantie.

2.1.1. Samenwerking verlenen aan Europese initiatieven

Gedurende 2018 heeft ELIA de samenwerking met ENTSOE voortgezet op het vlak van uiteenlopende transparantietopics. ELIA is actief lid van de werkgroepen inzake transparantie die binnen de vereniging van TNB's worden georganiseerd en in 2019 hebben wij de intentie om deze trend aan te houden. ELIA streeft naar de algemene verbetering van de transparantie binnen het initiatief CWE FB.

ENTSOE heeft ook verschillende acties geïnitieerd met betrekking tot de dataproviders omde kwaliteit van de informatie die ze aan het Europese Transparantieplatform bezorgen te verbeteren. Wanneer er fouten (of problemen) worden gedetecteerd, meldt ENTSOE dat aan de partij die de informatie heeft bezorgd, zodat deze dat verder kan opvolgen en proactief een oplossing kan uitwerken. De interface met het Transparantieplatform wordt ook herzien om de gebruiksvriendelijkheid te verhogen (werkzaamheden lopende).

ELIA boekt ook vooruitgang (in antwoord op de aanbevelingen van ACER voor alle TNB's) in de implementatie van de reporting voor nieuwe gegevens die vereist zijn door de EBGL en SOGL. We starten samen met ENTSOE met de implementatie van de CACM ACER Data List. De overige DATA Lists van de andere Netwerkkodes zullen in de volgende jaren volgen. De verschillende diensten van Elia die hierbij betrokken zijn zorgen geregeld voor de transparantie en de uitvoering van de algemene publicatievereisten binnen de verschillende netwerkkodes en rapporteren hierover ook formeel aan de CREG indende regelgeving dit vereist.

Zoals voorzien in de planning van het NEMO LINK-project m.b.t. de ingebruikname van een kabel van de Belgische biedingszone naar de biedingszone van het Verenigd Koninkrijk, werden alle transparantieplichtingen in het kader van het productaanbod en van het beheer van deze nieuwe infrastructuur onderzocht en geïmplementeerd. Een eerste release in december maakte de correcte publicatie mogelijk van de fysische stromen bij het begin van de testperiode. Een tweede release met de integratie van nieuwe publicaties werd afgeleverd in januari 2019, bij de commerciële ingebruikname van de interconnector.

2.2.2. Opvolgen van verzoeken van de regulator

Gedurende heel 2018 zette ELIA geregeld de constructieve dialoog voort met de CREG om van gedachten te wisselen over potentiële verbeteringen en deze zo goed mogelijk te organiseren. Deze besprekingen hebben concreet geleid tot het uitwerken van een nieuwe tarifaire incentive om de voortdurende verbetering van de kwaliteit van de gegevens aan te moedigen. Het finale ontwerp van deze incentive werd nog niet bekendgemaakt door de CREG. Verschillende gesprekken hebben plaatsgehad om de scope te bepalen, zoals hieronder beschreven. Tijdens deze uitwisselingen is een lijst gevalideerd van de gegevens die Elia publiceert op het transparantieplatform van Elia (SFTP, ELIA), op het transparantieplatform van ENTSOE (FTP, ENTSOE) en in de reporting van de transparantiegegevens die ELIA verstuurt naar het datawarehouse van de CREG (Rapporten aan de CREG). De mapping van de gegevens, ook de cartografie genoemd, heeft ELIA en de CREG toegelaten om de link tussen de gegevensbronnen en de scope van de incentive te verduidelijken.

In het voorstel van de incentive zijn er 3 soorten gegevens die binnen de reikwijdte vallen van de tarifaire incentive inzake gegevenskwaliteit:

- Gegevens die real time naar het transparantieplatform van ENTSOE en naar het ELIA-SFTP platform worden gestuurd.
- Gegevens die ex-post aan de CREG worden overgemaakt in de CREG-rapporten.
- Gegevens op de FTP ENTSOE, de SFTP ELIA en de CREG-rapporten, in de periode vanaf 4 januari 2015 tot heden.

De incentive zal van toepassing zijn op 1 januari 2020 en zal in voege blijven tot 31 december 2023. ELIA heeft een projectteam opgezet om de kwaliteit van de gepubliceerde gegevens te evalueren en te bewaken, de publicatiestromen te onderzoeken en de nodige verbeteringsmaatregelen in te voeren voor de startdatum van de incentive. Het is de bedoeling om de historisch gepubliceerde gegevens te vervolledigen en ook in de komende jaren de hoogst mogelijke betrouwbaarheid van de publicaties te garanderen.

Het project om de formaten van de data-output tussen de website van Elia en het Europese Transparantieplatform volledig te harmoniseren heeft een lichtjes andere aanpak dan bij de start in 2018 werd vooropgesteld. De resources werden ingezet op de projecten waar ze de grootste impact kunnen hebben. In de loop van 2018 werden verschillende elementen van volgende publicatiegroepen bestudeerd en verder geharmoniseerd:

- Snijdingen van netelementen
- Grensoverschrijdende allocatiemechanismen
- Redispatching en compensatiemaatregelen

Om de resources optimaal te benutten, zullen de publicatiestromen voortdurend in die zin geharmoniseerd worden. Deze werkwijze is efficiënter dan een benadering die specifiek gericht is op de harmonisering van zeer heterogene informatie.

Naast hogervermelde topics werkte Elia ook op het resultaat van de CREG-studie ((F)1637 d.d. 16 oktober 2017) en stelde een actieplan voor tijdens de workshop die de CREG organiseerde op 15 mei 2018. Zoals gemeld werd al werk gemaakt van bepaalde opmerkingen van de CREG en van de markactoren. De overige zullen worden behandeld in de loop van 2019.

2.2.3. Interne aanpassingen zodat ELIA de gegevenskwaliteit kan verbeteren

ELIA sleutelt voortdurend aan haar interne organisatie en processen om de kwaliteit van de transparantiegegevens te waarborgen en om de door haar gepubliceerde gegevens met de hoogst mogelijke betrouwbaarheid ter beschikking te stellen aan alle stakeholders. Om deze doelstellingen te bereiken, heeft ELIA nieuwe functies binnen de organisatie vastgelegd. De verantwoordelijke Data Stewards staan, samen met een intern netwerk van medewerkers die een impact hebben op de betrouwbaarheid en de kwaliteit van de publicaties van transparantiegegevens, in voor datakwaliteits-verbeteringsmaatregelen. Er werd ook een methodologie om de kwaliteit voortdurend te verbeteren uitgewerkt. We verwachten dat deze maatregelen de maturiteit voortdurend zal doen toenemen en stelselmatig de kwaliteit van de gegevens tijdens de komende jaren zal doen verbeteren.

2.2.4. continue bewaking om te reageren op elke feedback die we krijgen van onze stakeholders over de transparantie

Transparantie is een belangrijke topic voor ELIA. Daarom zetten we de beste middelen in om de transparantie te verbeteren en geven we gevolg aan de feedback met betrekking tot alle problemen die worden gedetecteerd. Het uitwisselen van informatie en het delen van expertise met de regulator, de gebruikers en alle stakeholders is cruciaal in dit verband en helpt ons om onze transparantieprocessen te verbeteren.

2.2. Stakeholders-uitwisselingsmomenten

Op vrijdag 23 november organiseerde Elia de **jaarlijkse Stakeholders' Day**. Tijdens dit evenement kwamen meer dan 250 experts, marktpelers en belanghebbenden uit de energiesector samen om te debatteren over lopende en toekomstige projecten. Gastsprekers waren de ministers De Croo en Marghem.

Het team Customer Relations van Elia organiseerde onder meer op 15 juni de **jaarlijkse workshop voor netgebruikers en distributienetbeheerders**. Dit gebeurde in het conversiestation van Nemo Link in Brugge. Het ontmoetingsmoment kreeg heel wat bijval van de aanwezige deelnemers.

2.3. Implementatie van de Europese netcodes in de Belgische context

Volgend op de technische besprekingen die tijdens 2017 in de Task Force Implementation NC (een expertengroep in het kader van de Elia Users' Group) plaatsvonden, werd er op 06/ en 07/02/2018 nog een vierde en laatste stakeholder workshop georganiseerd om de voorstellen voor een aangepast Federaal Technisch Reglement (FTR) en de algemene eisen of general requirements (GR) toe te lichten en te bespreken met de relevante marktpartijen, regulators en de Federale overheidsdienst Economie (Directoraat Generaal Energie).

Na twee jaar van deze intensieve gesprekken met de marktpartijen heeft Elia een finaal voorstel tot herziening van het Federaal Technisch Reglement ontwikkeld. Op 17 mei 2018 heeft Elia overeenkomstig de eisen van de Europese netcodes en richtsnoeren alsook de voorgestelde planning van de FOD Economie – DG Energie de **volgende, finale voorstellen formeel ingediend bij de bevoegde instanties:**

- Voorstel voor een aangepast **Federaal Technisch Reglement**
- Voorstel van **algemene eisen** voor de **aansluiting van elektriciteitsproducenten** op het net (RfG)
- Voorstel van algemene eisen voor de **aansluiting van verbruikers** (DCC)
- Voorstel van **algemene eisen** voor de **aansluiting op het net van hoogspannings-gelijkstroomsystemen en op gelijkstroom aangesloten power park modules** (HVDC)
- Voorstel van **algemene eisen** betreffende opslagaansluitingen

- Voorstel voor **maximumcapaciteitsdrempelwaarden voor elektriciteitsproductie-eenheden van het type B, C en D**, zoals gedefinieerd in artikel 5(3) van Verordening (EU) 2016/631 van de Commissie tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net (RfG)

Al de bovenvermelde voorstellen werden in de loop van 2017 en 2018 publiekelijk geconsulteerd.

3. Non-discriminatie

Elia bevestigt dat het **permanent toeziet op de naleving van het beginsel van non-discriminatie**, overeenkomstig artikel 8 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. Het beginsel van non-discriminatie is trouwens een voortdurend aandachtspunt en beoordelingscriterium bij de uitvoering van interne audits.

Tijdens het hele jaar 2017 heeft Elia **geen enkele klacht over discriminatie** ontvangen.

Elia organiseert op systematische wijze **publieke consultaties over nieuwe contractuele of regelgevende documenten en de wijzigingen** hiertoe voor de betrokken marktspelers. Ook in het kader van bepaalde publieke onderzoeken zoals deze bij de ontwikkelingsplannen of de invoering van mechanismen die verband houden met de marktwerking vraagt Elia het advies van de marktspelers. Elia vindt het tevens belangrijk om de Belgische marktpartijen te informeren over publieke consultaties die ENTSO-E lanceert en die een invloed (kunnen) hebben op de situatie in België.

Hieronder een niet-limitatief overzicht van de verschillende **initiatieven in 2018 waarbij Elia op een niet-discriminerende manier de betrokken marktactoren geïnformeerd en geconsulteerd heeft**:

Publieke consultatie over de procedure voor Aanleg van Strategische Reserve voor winter 2019-2020	17/12 – 25/01/2019
Consultatie betreffende alternatieve day-ahead allocatie- en nominatieregels voor de BE-GB grens voor het geval dat GB de interne energiemarkt zou verlaten	16/11 – 14/12/2018
Formele publieke consultatie over implementatieplan voor de evolutie naar een dagelijkse aankoop of mFRR	09/11 – 05/12/2018
Implementatie plan voor het nieuwe aFRR design en de afzonderlijke aankoop van FCR en aFRR producten	09/11 – 05/12/2018
Formele publieke consultatie met betrekking tot de door Elia voorgestelde wijzigingen aan de Marktwerkingsregels voor de compensatie van de kwartuurevenwichten	15/10 – 22/10/2018
Federaal ontwikkelingsplan van het transmissienet (110kV tot 380 kV) met betrekking tot de periode 2020-2030	15/10 – 15/12/2018
Proposal for the exemption from the obligation to procure upward and downward balancing capacity for aFRR separately	09/10 – 10/11/2018
Publieke consultatie in het kader van het netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet (NC ER)	08/10 – 19/11/2018
Publieke consultatie over hersteldiensten	08/10 – 19/11/2018
Publieke raadpleging over EBGL artikel 29(3)	13/09 - 13/11/2018
Publieke raadpleging over EBGL artikels 30(1) en 30(3)	13/09 - 13/11/2018
Publieke consultatie over het design van de ondersteunende dienst voor de regeling van de spanning en het reactief vermogen	10/09 – 05/10/2018
Publieke consultatie over het gemeenschappelijke voorstel voor gecoördineerde redispatching en compensatiehandel in de Core Capaciteitsberekeningsregio	05/09 - 05/10/2018
Openbare raadpleging over het nieuwe aFRR-ontwerp	03/09 – 30/09/2018
Strategische Reserves: basisgegevens voor de volumebepaling voor winter 2019-2020	27/08 – 24/09/2018
Formele openbare raadpleging met betrekking tot het ontwerpvoorstel voor het contract van de toegangsverantwoordelijke (het ARP-contract)	16/08 – 06/09/2018
Publieke consultatie over het voorstel van Elia en Nemo Link Ltd voor Compensatie Regels tussen Elia en Nemo Link Ltd	20/07 – 20/08/2018
Publieke consultatie met betrekking tot het voorstel van alle transmissienetbeheerders (TNBs) aangaande de verdere specificatie en harmonisatie van de onbalansverrekening	16/07 – 28/09/2018
Formele Raadpleging met betrekking tot de operationele overeenkomst voor het LFC-BLOK	10/07 – 21/08/2018
Formele consultatie met betrekking tot de regels voor de organisatie van de energieoverdracht	28/06 – 18/07/2018
Formele publieke consultatie met betrekking tot de studie "Study on the evolution towards a	22/05 – 15/06/2018

daily procurement of mFRR”	
Wijzigingen ARP-contract	08/05 – 03/06/2018
Publieke consultatie over de methodologie, hypothesen en gegevensbronnen voor de dimensionering van de volumes voor de strategische reserve voor de winter 2019-2020	23/04 - 21/05/2018
Publieke consultatie van het Contract ELIA-Supplier for the Exchange of Data Related to the Transfer of Energy	20/04 – 11/05/2018
Publieke consultatie van het General Framework van het product Tertiary Control Non-Reserved Power (Bidladder)	20/04 – 11/05/2018
Formele publieke consultatie betreffende een studie over ‘Afzonderlijke aankoop van FCR en aFRR producten’	20/04 – 22/05/2018
Formele consultatie met betrekking tot de regels voor de organisatie van de energieverdracht	26/03 – 09/04/2018
BRP-Contract	15/03 – 15/05/2018
BSP Contracten	15/03 – 15/05/2018
Voorstel voor een aangepast Federaal Technisch Reglement	15/03 – 16/04/2018
Voorstellen voor 'Algemene eisen RfG, DCC, HVDC en Opslag'	15/03 – 23/04/2018
Publieke consultatie aangaande het voorstel van alle TNB's voor het implementatiekader voor een Europees platform voor onbalansnetting	15/01 – 15/03/2018
Openbare raadpleging met betrekking tot het ontwerpvoorstel van het FCR Cooperation marketontwerp	15/01 – 15/02/2018

Naar aanleiding van voorzieningen in de CACM guideline werkte Elia in 2018 zowel op nationaal als Europees niveau samen met de NEMOs om een **Multiple NEMO context** te bekomen in de Belgische alsook Europese elektriciteitsmarkt d.m.v. samenwerking en afstemming in werkgroepen voor het opstellen van een niet-discriminatoire contractueel kader voor de multiple NEMO set-up in België. Dit kader zou in het 2de kwartaal van 2019 live moeten gaan.

4. Klachten

In 2018 zijn er geen klachten m.b.t. discriminatie, niet-transparantie en niet-confidentiële behandeling van netgebruikers en marktactoren ingediend.

Erik De Schrijver

Compliance Officer Elia